

Sygn. akt IV U 320/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 listopada 2016 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jacek Liszka

Protokolant: protokolant sądowy Marta Bartusiak

po rozpoznaniu w dniu 23 listopada 2016 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania R. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 23 lutego 2015 roku nr (...)

w sprawie R. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się R. K. rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy począwszy od dnia 01 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku.

Sygn. akt IV U 320/15

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 23 listopada 2016 roku

Decyzją z dnia 23 lutego 2015 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. Inspektorat w B., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 16 grudnia 2014 r. odmówił R. K. uznania go za osobę całkowicie niezdolną do pracy na podstawie przepisów: art.12 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2016 poz. 887). W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podał, iż orzeczeniem z dnia 18 lutego 2015 r. , Komisja Lekarska uznała, że ubezpieczony nie jest całkowicie niezdolny do pracy.

Odwołanie od tej decyzji wniósł R. K. domagając się zmiany decyzji i uznania go za osobę całkowicie niezdolną do pracy. Podał, iż stan jego zdrowia się pogorszył, od około pół roku nie chodzi, co spowodowane jest jego schorzeniami. Przedmiotowa decyzja jest dla niego krzywdząca oraz niezgodna z aktualnym stanem zdrowia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując jednocześnie zaskarżoną decyzję.

Bezsporne w niniejszej sprawie było, że odwołujący R. K. urodził się (...), posiada wykształcenie zawodowe, a pracował jako murarz – tynkarz. Od dnia 18 lutego 1996 r. odwołujący pobierał rentę według III grupy inwalidzkiej, a potem rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy wypłacaną do 28 lutego 2007 r. W okresie od 1 marca 2007 r.

do 30 czerwca 2014 r. ubezpieczony pobierał rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Od 1 lipca 2014 r. R. K. pobiera rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy, która przysługuje mu do 31 sierpnia 2017 r.

W dniu 16 grudnia 2014 r. ubezpieczony wystąpił z wnioskiem w związku z pogorszeniem stanu zdrowia. Zaskarżoną decyzją z dnia 23 lutego 2015 r., organ rentowy odmówił odwołującemu prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Sąd Okręgowy ustalił ponadto następujący stan faktyczny niniejszej sprawy:

W opinii lekarskiej z dnia 28 stycznia 2015 r., Lekarz Orzecznik ZUS rozpoznał u odwołującego chorobę zwyrodnieniową stawów biodrowych. Po przeprowadzeniu badania fizykalnego oraz analizie dokumentacji medycznej i konsultacji specjalistycznej orzekł u ubezpieczonego całkowitą niezdolność do pracy na okres 1 roku, tj. do 31.01.2016. Ponadto orzecznik ZUS podał, iż nie można ustalić daty powstania całkowitej niezdolności do pracy.

Dowód: opinia lekarska z dnia 28.01.2015 r. – akta ZUS.

Wobec powyższego orzeczenia lekarza orzecznika został zgłoszony zarzut wadliwości. Po jego rozpatrzeniu Komisja Lekarska ZUS, orzeczeniem z dnia 18 lutego 2015 r. ustaliła, że odwołujący R. K. nie jest całkowicie niezdolny do pracy. Orzeczenie to stało się podstawą wydania zaskarżonej decyzji.

Dowód: opinia lekarska z dnia 18.02.2015 r. – akta ZUS.

W celu stwierdzenia czy odwołujący jest niezdolny do pracy zarobkowej częściowo czy całkowicie Sąd postanowił dopuścić dowód z opinii lekarzy – biegłych sądowych: lek. med. P. M. – specjalisty kardiologa, lek. med. J. S. – specjalisty neurologa, lek. med. J. S. – specjalisty ortopedy, lek. med. E. W. - Z. – specjalisty chorób wewnętrznych oraz lek. med. M. K. – specjalisty z zakresu gastroenterologii.

W opinii sądowno – lekarskiej z dnia 29 kwietnia 2015 r., dr n. med. M. K. rozpoznał u opiniowanego : alkoholową marskość wątroby, stan po opaskowaniu żyłaków przełyku oraz uchyłkowatość jelita grubego. W oparciu o przeprowadzone badanie oraz wyniki badań specjalistycznych, biegły z zakresu gastroenterologii stwierdził u odwołującego brak całkowitej niezdolności do pracy z przyczyn gastroenterologicznych. W uzasadnieniu opinii biegły podał, iż nie stwierdza się istotnych zaburzeń biochemicznych, metabolicznych, trawienia, wchłaniania oraz niedoborów kalorycznych.

Dowód: opinia sądowno – lekarska z dnia 29.04.2015 r. – k. 7 – 8.

W opinii sądowno – lekarskiej z dnia 22 września 2015 r. biegli kardiolog, internista oraz neurolog zdiagnozowali u R. K.: zmiany zwyrodnieniowo - dyskopatyczne kręgosłupa, przebyte złamanie kręgu L1 i kości udowej prawej, przewlekły zespół bólowy grzbietu, zmiany zwyrodnieniowe stawów kończyn, stan po alloplastyce prawego stawu biodrowego, zaburzenia lipidowe, cukrzycę, dnę moczanową, marskość wątroby oraz nadciśnienie tętnicze. Mając na uwadze powyżej wskazane schorzenia, biegli nie uznali odwołującego za całkowicie niezdolnego do pracy zawodowej w ramach posiadanych kwalifikacji.

W uzasadnieniu opinii biegli specjaliści podali, iż rozpoznane schorzenia nie upośledzają stanu zdrowia opiniowanego w tak znacznym stopniu, aby uzasadniały podstawę do orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy zawodowej. Wskazali, że zasadniczym problemem zdrowotnym ubezpieczonego, który znacznie upośledza jego sprawność są zaburzenia ze strony układu ruchu, a zwłaszcza kończyn dolnych. Biegli podnieśli, iż zasadne jest przeprowadzenie badania odwołującego i ocena jego stanu zdrowia przez biegłego ortopedę.

Dowód: opinia sądowno – lekarska z dnia 22.09.2015 r. – k. 18 – 22.

Biegły sądowy W. P. – specjalista ortopeda, traumatolog w wydanej przez siebie opinii sądowno – lekarskiej z 7 czerwca 2016 r. stwierdził, iż opiniowany R. K. jest całkowicie niezdolny do pracy zarobkowej z powodu

schorzeń ortopedycznych od stycznia 2015 r., nadal do końca 2017 r.. Ponadto wskazał, iż odwołujący nie rokuje odzyskania zdolności nawet po przekwalifikowaniu, a opinia wydana została bez badania odwołującego. Wskazał, iż w rozpoznaniu ortopedycznym stwierdzono wielopoziomową dyskopatię odcinka lędźwiowego kręgosłupa, przewlekły zespół bólowy odcinka lędźwiowego i zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa, stan po obustronnej alloplastyce stawów biodrowych z rekonstrukcją podłoża kostnego w fazie rehabilitacji pooperacyjnej. Podał ponadto, że wnioskodawca prezentuje dolegliwości całkowicie uniemożliwiające mu wykonywanie pracy zgodnej z kwalifikacjami na otwartym rynku pracy. Stwierdził, iż zasadniczym powodem niezdolności do pracy są schorzenia stawów biodrowych.

Dowód: opinia sądowo – lekarska z dnia 07.06.2016 r. – k. 66 – 67.

Pismem z dnia 10 sierpnia 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł zarzuty do opinii sądowo – lekarskiej z dnia 07.06.2016 r. , wnosząc jednocześnie o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego ortopedy – traumatologa celem odniesienia się do przedstawionych zarzutów. Organ rentowy zarzucił przedmiotowej opinii, iż nie można z niej wywnioskować czy biegły badał ubezpieczonego, a to ze względu na to, iż na początku opinii istnieje zapis : „opinia wydana bez badania wnioskodawcy”, a następnie jest wywiad i badanie przedmiotowe. Zakład podał też, iż bez pokrycia jest stwierdzenie o całkowitej niezdolności istniejącej „nadal”, podczas gdy ubezpieczony pobierał i ciągle pobiera rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

Dowód: pismo z dnia 10.08.2016 r. – k. 81 – 82.

W opinii uzupełniającej biegły sądowy W. P. – specjalista ortopeda-traumatolog podał, iż opinia została wydana bez badania wnioskodawcy – na podstawie analizy akt. Według biegłego całkowitą niezdolność do pracy odwołującego należy datować od początku 2015 r., tj. od 01.01.2015. Biegły podtrzymał nadto w całości wydaną uprzednio opinię zasadniczą. Podniósł, że zabieg operacyjny wymiany stawu biodrowego prawego wykonano w czerwcu 2015 roku, a przed zabiegiem odwołujący pozostawał w leczeniu z powodu jałowej martwicy głów kości udowych z wtórną chorobą zwyrodnieniową bioder. To schorzenie ma charakter postępujący w sposób ostry lub podostry tj. doprowadza do całkowitej niewydolności stawów biodrowych w ciągu kilku - kilkunastu miesięcy. Dlatego odwołujący już od 1.01.2015 roku był całkowicie niezdolny do pracy.

Dowód: opinia sądowo – lekarska uzupełniająca z dnia 09.09.2016 r. – k. 87.

W piśmie z dnia 14 października 2016 r. , organ rentowy wniósł zarzuty do opinii uzupełniającej biegłego ortopedy z dnia 09.09.2016 r. ZUS podał , iż opinia biegłego jest niespójna i nie zasługuje na uwzględnienie. Wskazał, że biegły stwierdza o wydaniu opinii bez badania odwołującego, a równocześnie w opinii przedstawia wynik badania ortopedycznego i przedstawia wywiad. Zdaniem organu rentowego opinia została wadliwie skonstruowana. Mając na uwadze powyższe , organ rentowy wniósł o ustosunkowanie się do przedstawionych zarzutów lub dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego ortopedy.

Dowód: pismo z dnia 14.10.2016 r. – k. 93 - 94.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zalegających w aktach ZUS i aktach sądowych dokumentów prywatnych i urzędowych oraz opinii biegłych lekarzy specjalistów.

Sąd w całości podzielił opinie biegłych gastroenterologa, neurologa, internisty i kardiologa oraz opinię biegłego ortopedy uznając, że zawierają one kompleksową i wyczerpującą ocenę stanu organizmu odwołującego, a ponadto uwzględnia wpływ rozpoznawanych u niego schorzeń na zdolność do pracy. Sąd uznał, iż charakterystyka schorzeń została przez biegłych oceniona prawidłowo z punktu widzenia zasad logiki, przy wykorzystaniu wiedzy specjalistycznej popartej doświadczeniem osób sporządzających opinie. Dlatego też Sąd podzielił wnioski biegłego sądowego ortopedy o całkowitej niezdolności odwołującego do pracy zarobkowej oraz wnioski pozostałych biegłych, zgodnie z którymi nie można orzec całkowitej niezdolności do pracy na podstawie schorzeń z zakresu dziedzin które reprezentują.

Wydane w sprawie opinie sądowno- lekarskie są wyczerpujące. W sposób przejrzysty obrazują stan zdrowia ubezpieczonego. Odpowiadają też na wszystkie istotne pytania, w pełni realizując dyspozycję Sądu wyrażoną w sentencji postanowienia o powołaniu biegłych sądowych. Biegli ci dokonali prawidłowego rozpoznania i sformułowali ostateczne wnioski, które Sąd w pełni podziela. Opinie ponadto spełniły wymogi przewidziane dla tego rodzaju środków dowodowych określone w art. 278 kpc i art. 285 kpc a w toku postępowania nie ujawniły się żadne okoliczności które mogłyby podważać zaufanie do wiedzy czy bezstronności biegłych.

Nie podważyły wartości dowodowej opinii biegłego ortopedy zastrzeżenia wniesione przez organ rentowy, do których biegły ortopeda odniósł się w opinii uzupełniającej. Poza sporem jest, że biegły ortopeda wydał opinię na podstawie akt sprawy i zalegającej w nich bogatej dokumentacji leczenia ortopedycznego w tym szpitalnego. Część dotyczącą wywiadu i badania także zaczerpnął z tej dokumentacji. Zasadniczo rację ma ZUS, że takie sformułowania w opinii wskazują na bezpośrednią styczność biegłego z badanym – co nie miało miejsca. Ta wada konstrukcji opinii nie wpływa jednakże na jej merytoryczną i metodologiczną poprawność.

Mając na uwadze, że okoliczności sporne zostały w sprawie dostatecznie wyjaśnione, Sąd oddalił wniosek organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego ortopedy uznając, że przeprowadzenie tego dowodu niczego nowego do sprawy nie wniosłoby, zmierzając tylko do przewlekłości postępowania. Wydana w sprawie przez biegłego z zakresu ortopedii opinia, wyjaśnia wszystkie kwestie sporne w sposób pełny.

W tym miejscu należy ponadto zauważyć, że potrzeba powołania innego (kolejnego) biegłego powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej (złożonych) opinii. Jeżeli więc opinia biegłego jest przekonująca i zupełna dla sądu, który swoje stanowisko w tym względzie uzasadnił, to fakt, iż opinia taka jest niepełna dla stron procesowych, nie jest przesłanką dopuszczenia w sprawie kolejnej opinii (por. wyrok SN z dnia 6 maja 2009 r., II CSK 642/08, Legalis nr 260253, postanowienie SN z dnia 6 czerwca 2012 r., I UK 113/12, Legalis nr 544652). Sąd orzekający w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie ma więc obowiązku dopuszczania dowodów, zwłaszcza z opinii biegłych lekarzy, tak długo, aż strona uzyska opinię odpowiadającą jej oczekiwaniom (por. postanowienia SN: z dnia 10 grudnia 2012 r., I UK 456/12, Legalis nr 667007 i z dnia 17 czerwca 2008 r., I UK 47/08, Legalis nr 173063).

Pozostałe okoliczności sprawy Sąd uznał za bezsporne, gdyż nie były w żaden sposób kwestionowane przez strony, zaś dokumenty przedstawione na ich stwierdzenie nie budziły wątpliwości Sądu co do ich autentyczności.

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje :

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Istotą sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy odwołujący R. K. jest całkowicie niezdolny do pracy oraz kiedy powstała ta niezdolność.

Stosownie do treści art. 107 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2016 poz. 887), prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego, przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu, ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie.

W myśl art. 57 ust. 1 powołanej ustawy, renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który łącznie spełnia następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,

3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Zgodnie z dyspozycją art. 12 ust. 1 ustawy, niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. W myśl ust. 2 powołanego artykułu, całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, natomiast stosownie do ust. 3, częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Równocześnie, jak stanowi art. 13 ust. 1 ustawy, przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, jak również możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Zgromadzony w aktach sprawy materiał dowodowy potwierdza, że odwołujący się spełnia ustawowe przesłanki do otrzymania renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Z opinii wszystkich opiniujących w sprawie biegłych wynika, iż odwołujący R. K. cierpi na: alkoholową marskość wątroby, stan po opaskowaniu żylaków przełyku, uchyłkowatość jelita grubego, przebyte złamanie kręgu L1 i kości udowej prawej, przewlekły zespół bólowy grzbietu, zmiany zwyrodnieniowe stawów kończyn, zaburzenia lipidowe, cukrzycę, dnę moczanową, marskość wątroby, nadciśnienie tętnicze, wielopoziomową dyskopatię odcinka lędźwiowego kręgosłupa, przewlekły zespół bólowy odcinka lędźwiowego i zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa, stan po obustronnej alloplastyce stawów biodrowych z rekonstrukcją podłoża kostnego w fazie rehabilitacji pooperacyjnej. Schorzenia wskazane przez biegłego ortopedę uzasadniają orzeczenie u odwołującego całkowitej niezdolności do pracy.

Mając powyższe na uwadze Sąd zmienił zaskarżoną decyzję ZUS poprzez przyznanie odwołującemu się renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na okres od 01.01.2015 r. do 31.12.2017 r., biorąc za podstawę powołane wyżej przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.